

บทที่ 6

การสร้างองค์ความรู้และจิตสำนึก

การสร้างองค์ความรู้และจิตสำนึกมีหลายรูปแบบ ซึ่งทำให้คนชุมชนวัดเซนต์ปอลรับรู้ได้ว่า วัดเซนต์ปอล มีความสำคัญและมีความน่าสนใจในด้านมรดกทางวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายในการร่วมกันอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน

6.1 การเยี่ยมชมวัดเซนต์ปอล

ในช่วง พ.ศ.2556 เป็นต้นมา มักมีสัตบุรุษจากวัดคาทอลิกอื่นๆ มาเยี่ยมชมวัดเซนต์ปอลอยู่เสมอ รวมทั้งนักวิชาการ อาจารย์ทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ เช่น ศาสตราจารย์กำธร กุลชล คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิระ สัจกุล ศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จุลาสัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งอาจารย์ Jean-Jacques DUPUY แห่งสถาบันสถาปัตยกรรมศาสตร์แวร์ซายส์ (Ecole d'Architecture de Versailles) สาธารณรัฐฝรั่งเศส

นอกจากนี้ ในวันที่ 21 เมษายน พ.ศ.2557 คณาจารย์และนักศึกษาจากสถาบันสถาปัตยกรรมศาสตร์แวร์ซายส์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนประมาณ 25 คน ได้มาเยี่ยมชมวัดเซนต์ปอล ซึ่งอยู่ในกระบวนการอนุรักษ์หอระฆังและศาลาท่าน้ำ โดยมีตัวแทนของวัดและชุมชนให้การต้อนรับ (ภาพที่ 6.1-1)

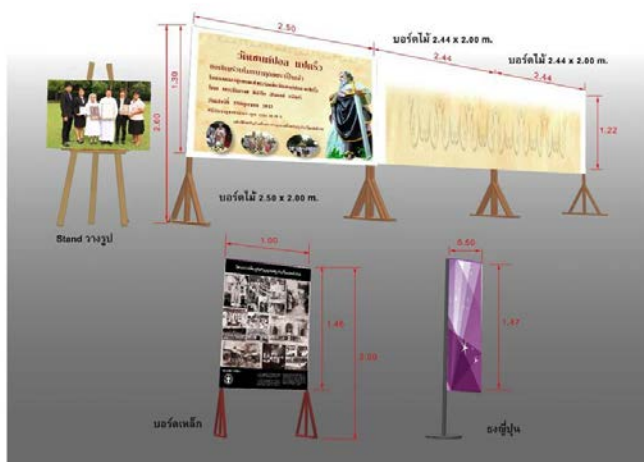
ภาพที่ 6.1-1 คณาจารย์และนักศึกษาศาปตยกรรมมาเยี่ยมชมวัด

6.2 การจัดนิทรรศการ

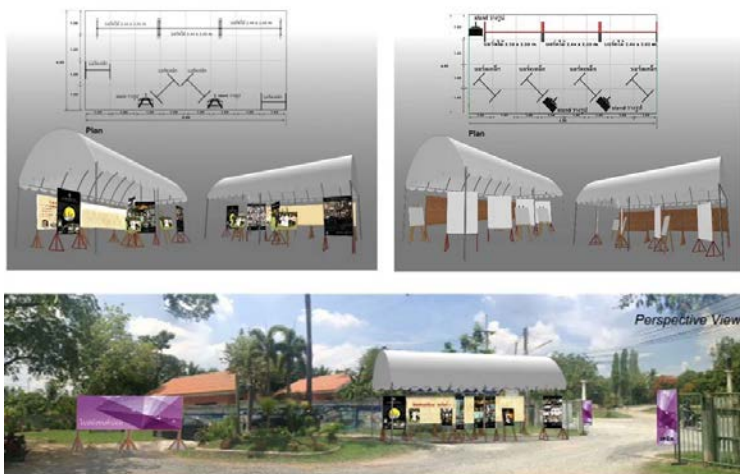
การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับประวัติของวัด และการอนุรักษ์อาคารของวัด จัดในวันฉลองวัด 2 ปี คือ วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ.2557 และวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2558 โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่คนในชุมชน และชาวคาทอลิกจากวัดอื่น ๆ ที่มางานฉลองวัด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติของวัด และความสำคัญของอาคารเก่าในวัดซึ่งมีโครงการอนุรักษ์ โดยมีการผลิตโปสเตอร์ และการจัดนิทรรศการ (ภาพที่ 6.2-1 ถึง 6.2-9)

ภาพที่ 6.2-1 สถานที่ตั้งนิทรรศการ

ภาพที่ 6.2-2 ภาพตัวอย่างบอร์ดจัดแสดงและป้ายสัญลักษณ์

ภาพที่ 6.2-3 ภาพตัวอย่างบรรยากาศงานนิทรรศการ

ภาพที่ 6.2-4 การจัดงานนิทรรศการด้านอนุรักษ์อาคาร

CONSERVATION OF St. Paul Church Community

Siriwan Silapacharanan, Assoc. Prof., Ph.D. (siriwan.s@chula.ac.th)
Faculty of Architecture, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand

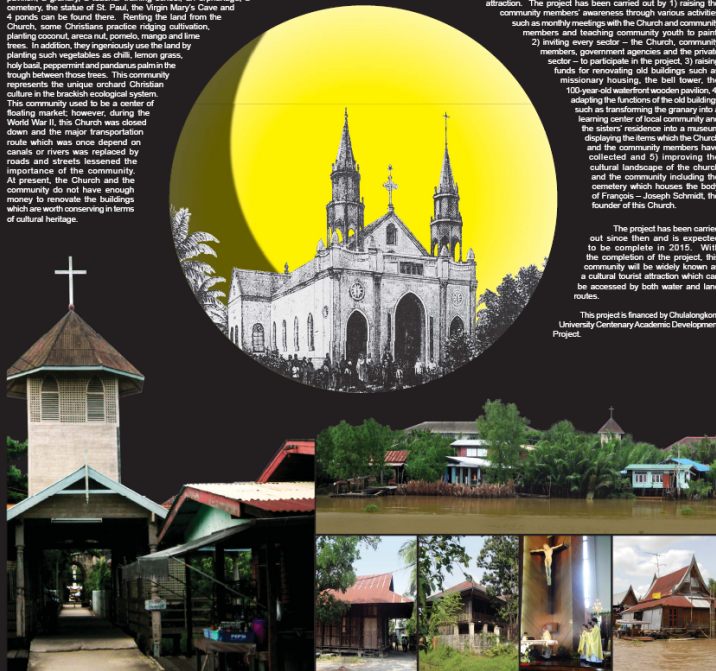
With the introduction of cooperation to conserve and revive the Amphawa Community, its physical, economic, social and cultural aspects have been positively affected. The instructors of the Faculty of Architecture, as a result, launched a program to revive and conserve the St. Paul Community situated 50 kilometers away to the east of Bangkok.

The St. Paul Church Community was established in the 19th century by the French missionaries. They were granted a 32-acre plot of land on the bank of the Bang Pae River. A chapel, a bell tower, missionary housing, a waterfront pavilion, a granary, a teacher training school, an orphanage, a cemetery, the statue of St. Paul, the Virgin Mary's Cave and 4 ponds can be found there. Renting the land from the Church, some Christians practice ridge cultivation, planting coconut, areca nut, pineapple, mango and lime trees. In addition, they ingeniously use the land by planting such vegetables as chili, lemon grass, holy basil, pepper and pandanus palm in the trough between those trees. This community represents the unique orchard Christian culture in the brackish ecological system. This community used to be a center of floating market, however, during the World War II, this Church was closed down and the major transportation route which was once depend on canals or rivers was replaced by roads and streets lessened the importance of the community. At present, the Church and the community do not have enough money to renovate the buildings which are worth conserving in terms of cultural heritage.

In 2007, the Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning financed some instructors of the Faculty of Architecture, to conduct a study Cultural Heritage Environment Atlas of Saint Paul Church Community, which can be used as references. In 2010, the Church abbot and the community members expressed their interest in carrying out a project to conserve the structures in the Church with the instruction. As a result, the instructors have invited the outsiders to participate in this project. The objectives of this project are to 1) conserve the culturally valuable buildings of the Church, 2) involve both the community members and the outsiders in this conservation and 3) transform the local historical learning site into a cultural tourist attraction. The project has been carried out by 1) raising the community members' awareness through various activities such as monthly meetings with the Church and community members and teaching community youth to paint, 2) inviting every sector – the Church, community members, government agencies and the private sector – to participate in this project, 3) raising funds for renovating old buildings such as missionary housing, the bell tower, the 100-year-old waterfront wooden pavilion, 4) adapting the functions of the old buildings such as transforming the granary into a learning center of local community and the settlers' residence into a museum displaying the items which the Church and the community members have collected and 5) improving the cultural landscape of the church and the community including the cemetery which houses the body of Fr. Joseph – Joseph Schmitt, the founder of this Church.

The project has been carried out since then and is expected to be complete in 2015. With the completion of the project, this community will be widely known as a cultural tourist attraction which can be accessed by both water and land routes.

This project is financed by Chulalongkorn University Centenary Academic Development Project.

ภาพที่ 6.2-5 โปสเตอร์ภาษาอังกฤษเรื่องการอนุรักษ์ชุมชนวัดเซนต์ปอล

ภาพที่ 6.2-6 โปสเตอร์นักบุญเชนต์ปอล

การอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนวัดเซนต์ปอล ตำบลบางเตมีเปิด อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

วัดเซนต์ปอล เป็นวัดคริสต์ศาสนาโรมันคาทอลิกแห่งแรกในลุ่มน้ำบางปะกง ซึ่งก่อตั้งในสมัยรัชกาลที่ 3 โดยฝรั่งเศส-บัปติสต์ ปาลเลอกัวซ์ (Jean-Baptiste Pallegoix) สังฆนายกคณะมิชชันนารีคาทอลิกประจำประเทศสยาม วัดหลังแรกสร้างใน พ.ศ. 2383 บนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ โดยบาทหลวงอ็อลเบิร์ต เดเคียน เป็นเจ้าอาวาส ต่อมา บาทหลวงปอล อเล็กซิส ได้ขอรับบริจาคเงินจากคริสตชนที่เมืองควาต ประเทศฝรั่งเศส และได้เงินบริจาคมาซื้อที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งวัดในปัจจุบัน และใน พ.ศ. 2410 ในสมัยรัชกาลที่ 5 บาทหลวงอ็อลเบิร์ต เดเคียน ได้ก่อสร้างวัดโดยการก่อสร้างถาวรสถาน รวมทั้งก่อสร้างบ้านพักเจ้าอาวาส หอระฆัง บ้านพักคณิกาและอื่นๆ

ในปี 2557 วัดเซนต์ปอลของเราเริ่มอายุย่างเข้า 175 ปี นับจากการสร้างวัดหลังแรก โดยที่วัดเซนต์ปอลมีมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยอาคารต่างๆ ได้แก่ โบสถ์เก่า บ้านพักเจ้าอาวาส หอระฆัง ศาลาทำน้ำโบสถ์น้อย และอื่นๆ ซึ่งอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม จึงเป็นหน้าที่ของคริสตชนที่จะช่วยกันอนุรักษ์มรดกของวัดและชุมชนให้สามารถส่งต่อไปยังคนรุ่นหลัง ทั้งนี้ วัดเซนต์ปอลได้รับรางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทชุมชน ประจำปี 2553 และได้รับรางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่นประเภทบ้านพักพระสงฆ์ ประจำปี 2554 จากสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

โบสถ์เก่าของวัด มีพื้นที่ทางศาสนาครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2410 ในสมัยรัชกาลที่ 3 เทียบประมุขอัครมุขินว่า "เทียบผู้เชื่อใจ" หมายความว่า "บ้านของพระเจ้า"

โครงการวิจัย "สถาปัตยกรรมเพื่อสร้างวัฒนธรรมและเรียนรู้ชุมชน" โดยคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ภาพที่ 6.2-7 โปสเตอร์เกี่ยวกับประวัติของวัดที่จัดแสดงในงานนิทรรศการ

บ้านแพกเจ้าอาวาสวัดเขตนกเฒ่า

บ้านแพกเจ้าอาวาสวัดเขตนกเฒ่า เป็นวัดโบราณที่มีอายุเก่าแก่กว่า 100 ปี มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่หน้าวัด และยังมีพระพุทธรูปขนาดเล็กจำนวนมากประดิษฐานอยู่ภายในวัด นอกจากนี้ยังมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่หน้าวัด และยังมีพระพุทธรูปขนาดเล็กจำนวนมากประดิษฐานอยู่ภายในวัด นอกจากนี้ยังมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่หน้าวัด และยังมีพระพุทธรูปขนาดเล็กจำนวนมากประดิษฐานอยู่ภายในวัด

เป็นวัดที่มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่หน้าวัด และยังมีพระพุทธรูปขนาดเล็กจำนวนมากประดิษฐานอยู่ภายในวัด นอกจากนี้ยังมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่หน้าวัด และยังมีพระพุทธรูปขนาดเล็กจำนวนมากประดิษฐานอยู่ภายในวัด

วัดเขตนกเฒ่า

- พระพุทธรูปขนาดใหญ่
- พระพุทธรูปขนาดเล็ก
- พระพุทธรูปขนาดใหญ่

พระพุทธรูปขนาดใหญ่

บ้านแพกเจ้าอาวาส

บ้านแพกเจ้าอาวาส

ภาพที่ 6.2-8 โปสเตอร์เกี่ยวกับการอนุรักษ์บ้านพักเจ้าอาวาส

Source: (2556) ภาพยนตร์เรื่องบ้านพักเจ้าอาวาสวัดเขตนกเฒ่า

[illegible]

ภาพที่ 6.2-9 ไปสเตอร์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและศาลา

6.3 การศึกษาดูงานศูนย์การเรียนรู้

โครงการวิจัยนี้ มีกิจกรรมที่กำหนดไว้ใน การนำชุมชนวัดเขตนต์ปอล ไปดูงานตัวอย่างศูนย์การเรียนรู้หรือพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2559 มีผู้เดินทางรวม 14 คน โดยมีเจ้าอาวาส ผู้อำนวยการสภาวัด กรรมการสภาวัด และชาวบ้านวัดเขตนต์ปอล ได้เยี่ยมชมตัวอย่างพิพิธภัณฑ์ 2 แห่ง คือ

- 1) พิพิธภัณฑ์ศาสนาที่โรงเรียนบ้านเนิน โรงเรียนคาราสุมทร อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้จัดแสดงวัตถุ และสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนา ส่วนประกอบของวัดโบราณ พระรูปของพระเยซู และพจนานุกรม 4 ภาษา พิมพ์โดยสังฆนายกมอง บัปติส ปาลเลกัว ซึ่งพิมพ์ในสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นเอกสารหายาก

ภาพที่ 6.3-1 รูปหมู่หน้าพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 6.3-2 การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 6.3-3 พจนานุกรม 4 ภาษาอยู่บนขาตั้ง

2) พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

เป็นพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็ก ที่ใช้ค่าใช้จ่ายต่ำในการจัดแสดง เป็นนิทรรศการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของอ่างศิลา การเสด็จพระราชดำเนินเยือนอ่างศิลาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2419 ต่อมากรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงตึกราชนิให้เป็นพิพิธภัณฑ์ ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมายุ 72 พรรษา เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2542 จัดตั้งเป็น “พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษามหาราช” และอยู่ในความดูแลของเทศบาลตำบลอ่างศิลา

ภาพที่ 6.3-4 ผู้เดินทางไปเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้

ภาพที่ 6.3-5 การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ
72 พรรษามหาราช

6.4 การจัดกิจกรรมหาทุน

การจัดผ้าป่าการกุศล วัดเซนต์ปอลได้ดำเนินการจัดผ้าป่าการกุศล เพื่อการอนุรักษ์วัด ในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2557 เพื่อใช้ในการอนุรักษ์ บ้านพักเจ้าอาวาสและอาคารอื่นๆ

ภาพที่ 6.4-1 ผ้าป่าการกุศลวัดเซนต์ปอล

6.5 การจัดกิจกรรมถ่ายรูปลงโบสถ์

ในช่วงวันฉลองวัด วันที่ 27-28 มิถุนายน พ.ศ.2557 และวันที่ 26-27 มิถุนายน พ.ศ.2558 เพื่อนำเงินรายได้สมทบทุนการอนุรักษ์

ภาพที่ 6.5-1 กิจกรรมถ่ายรูปลงโบสถ์หาทุนอนุรักษ์วัด